

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 22. maaliskuuta 2021
(OR. en)

7225/21

EF 111
ECOFIN 264
CONSOM 74

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	6694/1/21 REV 1
Asia:	Neuvoston päätelmät komission tiedonannosta "Euroopan unionin vähittäismaksustrategia"

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston 22. maaliskuuta 2021 hyväksymät päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

Neuvoston päätelmät komission tiedonannosta

"Euroopan unionin vähittäismaksustrategia"

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

1. KOROSTAA, että yhtenäisen euromaksualueen (SEPA) ja vähittäismaksuja koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamisen avulla on saatu aikaan huomattavia parannuksia;
2. KATSOO, että uusien maksuratkaisujen ilmaantumiseen liittyy EU:n kannalta monia poliittisia haasteita, jotka koskevat sääntelyä ja valvontaa, erityisesti turvallisuuden, kuluttajansuojan, kilpailun, tietosuojan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan aloilla;
3. TOTEAA, että vahva kuluttajansuoja sekä helppokäyttöiset ja kohtuuhintaiset ratkaisut edistävät maksuratkaisujen käyttöönottoa parhaiten, ja KOROSTAA, että on ensiarvoisen tärkeää painottaa voimakkaasti kuluttajansuojaa, jotta Euroopan unionin strategiset tavoitteet vähittäismaksujen alalla voidaan saavuttaa;

4. ON HUOLISSAAN rajoituksista, joita teknisten infrastruktuurien ylläpitäjät voivat asettaa maksupalveluntarjoajille ja joista voi seurata merkittäviä heikkouksia eurooppalaiselle maksuekosysteemille, koska ne vaikeuttavat kilpailua, innovointia ja Euroopan laajuisten maksuratkaisujen yleistymistä;
5. PAINOTTAA, että maailmanlaajuiset rahalähetykset ovat lisääntyneet nopeasti muuttovirtojen myötä;
6. HUOMAUTTAA, että covid-19-pandemia on osoittanut, että turvalliset, helposti käytettävissä olevat ja kätevät digitaaliset maksutavat ovat elintärkeitä niin etänä kuin kasvokkain suoritettavissa maksutapahtumissa, ja TOTEAA samalla, että useimmissa jäsenvaltioissa vähittäismaksuihin käytetään edelleen usein käteistä, erityisesti tiettyjen väestöosien keskuudessa;
7. HUOMAUTTAA, että useimmat kansalliset kortti- tai pikamaksupohjaiset maksuratkaisut eivät toimi rajojen yli, mikä voi aiheuttaa esteitä rajatylittäville maksuille fyysisissä ja verkkokaupoissa; KATSOO, että nykyisten kansallisten ratkaisujen, järjestelmien ja infrastruktuurien yhteentoimivuuden puute, joka liittyy myös siihen, että tietyillä aloilla ei ole EU:n laajuisia yhteisiä standardeja, lisää EU:n vähittäismaksumarkkinoiden hajanaisuutta;
8. HUOMAUTTAA, että julkisella ja yksityisellä sektorilla on viime aikoina edetty monin tavoin kohti yhteisten eurooppalaisten infrastruktuurien, järjestelmien ja sääntöjen käyttöönottoa;

9. Ottaen kuitenkin huomioon riskin, joka koskee epäjohtonmukaisuutta ja markkinoiden pirstoutumista entisestään, ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että on erittäin tärkeää laatia selkeä visio ja asettaa tulevat toimet yhteen johdonmukaiseen ja kaiken kattavaan poliittiseen kehykseen, mutta TOTEAA samalla, että EU muodostaa sisämarkkinat, joilla käytetään useita valuuttoja, ja että kuluttajien mieltymykset vaihtelevat jäsenvaltiosta toiseen;
10. KATSOO, että EU:n vähittäismaksumarkkinoiden olisi oltava kilpailukykyiset, innovatiiviset ja osallistavat ja että niiden olisi perustuttava turvallisiin, tehokkaisiin ja helposti käytettävissä oleviin infrastruktuureihin sekä tuettava Euroopan taloudellista ja rahoituksellista riippumattomuutta;
11. PALAUTTAA MIELEEN neuvoston päätelmät rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta¹, jotka neuvosto hyväksyi 5. marraskuuta 2020 päättyneellä kirjallisella menettelyllä;
12. TOTEAA, että maksualan erityispiirteet sekä teknologisten muutosten nopeus ja laajuus edellyttävät erityisiä ja kohdennettuja politiikkatoimia, jotka ulottuvat digitaalisen rahoituksen strategian² horisontaalisen soveltamisalan ulkopuolelle, ja näin ollen PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE erittäin kattavan komission tiedonannon "Euroopan unionin vähittäismaksustrategia";

¹ Asiak. 12608/20.

² Asiak. 11048/20.

13. ON YHTÄ MIELTÄ määritellyistä, läheisesti yhteydessä toisiinsa olevista strategisten toimien pilareista, jotka koskevat seuraavia: 1) luonteeltaan yhä digitaalisemmat ja nopeammat maksuratkaisut, jotka toimivat kaikkialla Euroopassa, 2) innovaatioon ja kilpailukykyyn liittyvät kysymykset, 3) vähittäismaksujärjestelmien ja muiden tuki-infrastruktuurien saatavuuteen, tehokkuuteen ja yhteentoimivuuteen liittyvät näkökohdat sekä 4) kansainvälinen ulottuvuus, ja PAINOTTAA erityisesti tavoitteita, jotka koskevat pikamaksujen laajan käytön edistämistä muiden maksuratkaisujen ohella, sellaisen lainsäädäntövälineistön kehittämistä, jolla voidaan vastata digitalisaation asettamiin haasteisiin, sekä innovatiivisen, avoimen, kestävän, turvallisen ja osallistavan maksuekosysteemin edistämistä;
14. MUISTUTTAA komissiota siitä, että koska strategia koskee keskipitkää aikaväliä, sitä on asianmukaisella tavalla arvioitava jatkuvasti ja päivitettävä tarvittaessa, varsinkin kun otetaan huomioon, että jäsenvaltiot ovat erilaisissa tilanteissa;

Yhä digitaalisemmat ja nopeammat maksuratkaisut

15. KATSOO, että SEPA-pikasiirtojärjestelmään (SCT Inst) ja sen lisätoimintoihin (esim. Request-to-Pay-järjestelmä, QR-koodit ja Proxy Lookup -palvelut) osallistumista on ehkä edistettävä lainsäädäntötoimilla ja että voitaisiin selvittää muita tapoja edistää järjestelmän käyttöönottoa, myös hyödyntämällä jo käytössä olevaa infrastruktuuria, kuten TARGET-pikamaksujärjestelmää (TARGET Instant Payment Settlement, TIPS), ja KEHOTTAÄ siksi komissiota tekemään tarvittaessa vaikutustenviannon sekä toimimaan vaiheittain ja oikeasuhteisesti ja ottamaan asianmukaisesti huomioon asiaankuuluvan soveltamisalan ja olennaiset poikkeukset;

16. ON TYYTYVÄINEN siihen, että ensisijaiseksi tavoitteeksi on otettu lisätä kuluttajien ja yritysten luottamusta varsinkin pikamaksuihin, etenkin arvioimalla kuluttajansuojaan liittyviä näkökohtia ja erityisesti maksunsaajan vahvistamista koskevia toimintoja, samalla kun arvioidaan asianmukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaan, tietosuojaan sekä pikamaksuista maksupalveluntarjoajille ja infrastruktuureille aiheutuviin operatiivisiin, vastuuta koskeviin ja likviditeettiriskeihin liittyviä haasteita;
17. TUKEE komission toimia, joilla se pyrkii edistämään Euroopan laajuisten ratkaisujen kehittämistä, erityisesti käsittelemällä haasteita, joita Euroopan laajuisten ratkaisujen tarjoajiksi halukkaat toimijat voivat kohdata, ja poistamalla kauppiaiden ja kuluttajien tieltä kohtuuttomia esteitä, jotka liittyvät pikamaksujen ja muiden digitaalisten maksujen käyttöönottoon vuorovaikutuspisteissä, samalla kun se ottaa asianmukaisesti huomioon hyödyt loppukäyttäjille;
18. ON SAMAA MIELTÄ siitä, että kansallisten toimivaltaisten viranomaisten olisi tutkittava ja korjattava nopeasti SEPA-asetusta koskeva rikkomukset;
19. ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että parantamalla eIDAS-asetuksessa määritellyn EU:n yhteentoimivan sähköisen tunnistamisen kehystä ja yhdenmukaistamalla selonottovelvollisuutta koskevat menettelyt voidaan helpottaa maksupalvelujen käyttäjien rekisteröintiä, tunnistamista ja todentamista entisestään, erityisesti rajatylittävissä tapauksissa, ja TOTEAA, että on tärkeää seurata jatkuvasti alan kehitystä ja siihen liittyviä uusia teknologioita;

20. KANNUSTAA laatimaan tutkimuksen digitaalisten maksujen hyväksymisasteesta ennen kuin laaditaan niiden lisäämistä koskevia lainsäädäntöehdotuksia, ja KOROSTAA, että asiassa on merkittäviä eroja EU:n sisällä;
21. TOTEAA, että käteinen on yhä olennaisen tärkeässä asemassa vähittäismaksuissa, myös taloudellisesti tai digitaalisesti syrjäytyneiden henkilöiden keskuudessa, ja tietyissä tapauksissa varavälineenä maksujärjestelmien ja -infrastruktuurien toimintahäiriöiden yhteydessä ja että sekä käteisen että digitaalisten maksujen olisi oltava laajalti saatavilla ja ne olisi hyväksyttävä kysynnän ja käyttäjien mieltymysten mukaisesti;
22. KANNUSTAA ehkäisemään taloudellisen syrjäytymisen riskiä edistämällä digi- ja talouslukutaitoa ja ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että sovellettaessa asiakkaan vahvaa tunnistamista olisi varmistettava, että mitään maksupalvelujen käyttäjäryhmiä ei suljeta pois;
23. TUNNUSTAA keskuspankkien digitaalivaluuttojen (CBDC) mahdolliset hyödyt, myös talouden digitalisoitumisen ja EU:n riippumattomuuden kannalta, ja KOROSTAA kysymyksen monitahoisuutta sekä sitä, että on tärkeää analysoida huolellisesti ja perusteellisesti mahdollisia haittavaikutuksia erityisesti rahoituksen välittäjien ja muiden palveluntarjoajien liiketoimintamalleille, rahoitusvakaudelle, rahapolitiikalle, tietosuojalle ja yksityisyydelle;

24. Tässä yhteydessä TUKEE vähittäiskaupassa käytettävää keskuspankin omaa digitaalista eurovaluuttaa (eli "digitaalista euroa") koskevaa eurojärjestelmän työtä sekä TOTEAA, että komissiolla ja euroryhmällä on tärkeä tehtävä sen kehittämisessä, jossa on kuitenkin otettava huomioon niille perussopimuksissa määrätyt tehtävät ja varmistettava työn olevan täysin avointa muillekin kuin euroalueeseen kuuluville jäsenvaltioille;

Innovaatioon ja kilpailukykyyn liittyvät kysymykset

25. ON TYYTYVÄINEN toisen maksupalveludirektiivin (PSD2) täytäntöönpanoa koskevaan kattavaan arviointiin, nyt kun direktiivi on otettu kaikilta osin käyttöön ja ottaen huomioon sen täytäntöönpanossa kohdatut haasteet; arvioinnissa keskitytään erityisesti seuraaviin:
- i) soveltamisalan asianmukaisuus (myös teknisten palvelujen tarjoajien osalta) sekä tarve selkiyttää edelleen nykyisiä käsitteitä ja sääntöjä; ii) vuorovaikutus muun alakohtaisen lainsäädännön ja etenkin sähköistä rahaa koskevan direktiivin, rahanpesunvastaisen direktiivin, yleisen tietosuojasetuksen sekä vireillä olevan lainsäädäntötyön kanssa;
 - iii) avoimeen pankkitoimintaan johtava kehitys, yksityisyyteen liittyvien riskien käsittely ja vuorovaikutus Euroopan tietosuojaneuvoston ohjeiden kanssa tässä asiassa; iv) direktiivin vaikutus kilpailuun, myös teknologiajättien ja finanssitekniikayritysten kasvavan aseman osalta; v) sen tehokkuus petosten rajoittajana ja kuluttajansuojan parantajana, myös asiakkaan vahvan tunnistamisen osalta;

26. PANEE MERKILLE avoimen pankkitoiminnan panoksen innovatiivisten ja kilpailukykyisten markkinoiden luomiseksi ja TUKEE lisätyötä ohjelmointirajapintojen yhteentoimivuuden kehittämiseksi ja sen arvioimiseksi, voitaisiinko standardointia lisäämällä varmistaa, että avoin pankkitoiminta saavuttaa täyden potentiaalinsa, mutta KOROSTAA myös, että on tärkeää, että maksupalvelujen käyttäjät voivat helposti hallita tietojensa käyttöä;
27. KATSOO, että avoin rahoitus voi antaa lisäpontta innovoinnille ja että sen tarjoamia mahdollisuuksia olisi näin ollen selvitettävä, samalla kun varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset ja asianmukainen kuluttajansuoja sekä otetaan huomioon toisesta maksupalveludirektiivistä saadut kokemukset, mahdolliset vaikutukset rahoituksen välittäjien liiketoimintamalleihin ja asiaan mahdollisesti liittyvät riskit (esim. yksityisyyteen liittyvät riskit);
28. KATSOO, että on tärkeää hakea jatkuvasti sopivaa tasapainoa petosriskien ja kätevyuden välillä. KANNATTAA tässä yhteydessä erityisesti lähimaksamisen nykyisten oikeudellisten rajoitusten arviointia ja tiedotuskampanjoita kuluttajien valistamiseksi, ottaen huomioon covid-19-pandemian aikana saadut tuoreet kokemukset;
29. ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että tarvitaan toimia, joilla varmistetaan, että vähittäismaksuja koskevat eri säädökset ovat keskenään johdonmukaisempia ja teknologianeutraaleja, jotta voidaan luoda tasapuoliset toimintaedellytykset maksupalvelujen tarjoamiselle ja valvonnalle; PYYTÄÄ lisäksi komissiota arvioimaan maksuekosysteemin eri toimijoiden, kuten teknisten palvelujen tarjoajien, roolit ja sääntelemään niitä tarvittaessa;

Saatavuuteen ja yhteentoimivuuteen liittyvät näkökohdat

30. KANNATTAA maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskevan direktiivin soveltamisalan laajentamista sähköisen rahan liikkeeseenlaskijoihin ja maksulaitoksiin sillä edellytyksellä, että mahdolliset riskit arvioidaan huolellisesti ja niitä vähennetään asianmukaisesti;
31. KANNATTAA lainsäädäntötoimia, joilla turvataan oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin oikeus saada pääsy sellaisiin teknisiin infrastruktuureihin, kuten NFC-lähitiedonsiirtoteknologiaan, joita pidetään tarpeellisina maksupalvelujen tarjoamista varten;

Kansainvälinen ulottuvuus

32. KATSOO, että uusilla aloitteilla, joilla helpotetaan pikamaksujärjestelmien ja muiden digitaalisten maksujärjestelmien välisiä yhteyksiä globaalisti, mukaan lukien kansainvälisillä foorumeilla laaditut suositukset ja standardit huomioon ottavat aloitteet, on merkitystä rajatylittävien rahansiirtojen kustannusten vähentämisen sekä nopeuden ja kätevyyden lisäämisen kannalta, samalla kun niissä varmistetaan rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntakehysten noudattaminen;
33. PANEE MERKILLE, että alalla vielä on monia esteitä, jotka on poistettava, erityisesti eri lainkäyttöalueiden vaihtelevat sääntelykäytännöt, maksujen vaikeaselkoisuus sekä IT- ja maksuinfrastruktuurien puutteellinen yhteentoimivuus, ja TUKEE yhteyksien helpottamista tilanteissa, joissa kolmannen maan lainkäyttöalue takaa asianmukaisen kuluttajansuojan, petosten ehkäisemistoimien, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnan sekä yleisen tietosuojaa-asetuksen vaatimusten noudattamisen tason;

34. KANNUSTAA ottamaan käyttöön globaalin ISO 20022 -standardin, jotta voidaan edistää laajempien tietojen sisällyttämistä maksujen viesteihin, mutta toteaa samalla, että vuoden 2022 loppu on kansainvälisten maksujen osalta vaativa aikaraja;
35. ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että toisen maksupalveludirektiivin uudelleentarkastelun yhteydessä voitaisiin huolellisesti arvioida mahdollisuuksia soveltaa tällä hetkellä kaksivaiheisiin maksutapahtumiin sovellettavaa enimmäistoteutusaikaa myös yksivaiheisiin maksutapahtumiin pitäen kuitenkin mielessä, millaisia seurauksia tällä olisi EU:n alueelle sijoittautuneiden ja kolmansiin maihin varoja lähettävien maksupalveluntarjoajien toiminnalle, erityisesti vastuukysymysten osalta;
36. TUKEE monissa jäsenvaltioissa julkisella ja yksityisellä sektorilla toteutettavia aloitteita, joiden tavoitteena on nopeammat, halvemmat ja kätevämät rahalähetykset, joissa noudatetaan kuluttajansuojaa, petosten ehkäisyä, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa ja yleistä tietosuoja-asetusta koskevia standardeja;
37. PYYTÄÄ komissiota edistämään maksutileille pääsyä ja globaalisti yhteentoimivien maksuratkaisujen kehittämistä pieni- ja keskituloisissa maissa EU:n kehityspolitiikan puitteissa.